

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Opiskelijakirjaston verkkojulkaisu 2007

För egen räkning – Den nordiska gemenskapen är inte ersättningsbar

Paavo Lipponen

Julkaisu: Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri
Stockholm: Letterstedska föreningen, 1878-
Årg. 72, Häfte 4/ 1996
s. 361-364

Tämä aineisto on julkaistu verkossa oikeudenhaltijoiden luvalla. Aineistoa ei saa kopioida, levittää tai saattaa muuten yleisön saataviin ilman oikeudenhaltijoiden lupaa. Aineiston verkko-osoitteeseen saa viitata vapaasti. Aineistoa saa opiskelua, opettamista ja tutkimusta varten tulostaa omaan käyttöön muutamia kappaleita.

www.opiskelijakirjasto.lib.helsinki.fi
opiskelijakirjasto-info@helsinki.fi

FÖR EGEN RÄKNING

DEN NORDISKA GEMENSKAPEN ÄR INTE ERSÄTTNINGSBAR

Paavo Lipponen

Paavo Lipponen (f. 1941) är Finlands statsminister sedan 1995 och ordförande i Finlands socialdemokratiska parti. Han var medlem av Nordiska rådet 1983-87. Han är pol. kand. till inbildningen och har varit verksam som journalist, politiker och chef för Utrikespolitiska institutet.

Artikeln återger Lipponens avslutande anförande vid jubileumsseminariet i Helsingfors den 30 maj 1996, då Nordiska Investeringsbanken högtidlighöll sina 20 år.

Det senaste decenniet har varit en prövningens och en omprövningens tid för det nordiska samarbetet. För bankerna i våra länder har det varit en kris utan motstycke. Det är därför med djup tillfredsställelse som vi kan gratulera vår gemensamma nordiska bank. Nordiska Investeringsbanken till tjugo framgångsrika och krisfria år.

Det nordiska samarbetet var ingalunda problemfritt för tjugo år sedan, då NIB etablerades. Splittrande faktorer var Nordeks fall. Danmarks inträde i den Europeiska Gemenskapen samt oljekrisen. Samtidigt blev det uppenbart att det fanns ett gemensamt nordiskt intresse av att upprätthålla en stark internordisk handel, stabilisera de nordiska ländernas ekonomier och utveckla deras infrastruktur, samt utveckla företagens möjligheter att tillsammans konkurrera på världsmarknaderna.

NIB grundades i denna anda och har uppfyllt förväntningarna. I denna imponerande församling av finanspolitisk och bankmässig expertis är det onödigt att närmare presentera resultaten av bankens verksamhet. Vi är alla medvetna om NIB's "triple A" kreditvärdighet, senaste års rekordhöga vinst - med en välkommen dividendutdelning - samt frånvaron av kreditförluster. Ännu viktigare är givetvis de konkreta resultat som har åstadkommits i våra länder och ute i världen med hjälp av bankens finansiering. Allt detta visar att bankens grundkoncept var väl valt och att banken har skötts med skicklighet och omsorg.

NIB har ingalunda undgått den skepsis som en tid präglade det nordiska samarbetet. För några år sedan, i och med Sveriges och Finlands inträde i Europeiska Unionen, uttalades tvivel om huruvida NIB fortfarande hade en funktion att fylla vid sidan av europeiska och internationella institutioner. De här tvivlen har skingrats. Banken har kunnat skapa ett nyttigt samarbete med Europeiska Investeringsbanken, samtidigt som samarbetet har utvecklats med andra finansieringsorgan såsom Världsbanken, Europeiska Återuppbyggnadsbanken och nu senast Europeiska Investeringsfonden. Som en nordisk institution har NIB nu etablerat sig som en liten men nödvändig kugge i det globala maskineriet.

Finland är i år ordförandeland i det nordiska samarbetet. För oss är detta samarbete av grundläggande betydelse på samhällets alla områden och nivåer. Den nordiska gemenskapen kan inte ersättas av något annat, vare sig EU-medlemskap eller Östersjösamarbete. Men det nordiska samarbetets former och innehåll får inte vara statiska. De senaste åren har varit en tid av omprövning, och det är uppmuntrande att se hur den europeiska integrationen och omvälvningarna i våra närområden har givit vårt samarbete ny livskraft. Begreppet nordiskt intresse har fått nya dimensioner.

Som ordförande för statsministrarna vill jag uttrycka ett starkt politiskt stöd för NIBs fortsatta verksamhet. Förutsättningen är givetvis att banken stöder det nordiska intresset i dess nya utvidgade bemärkelse. Det nordiska samarbetet skall koncentreras kring tre huvudlinjer, det interna nordiska samarbetet, den europeiska integrationen samt närområdespolitiken. Bankens verksamhet följer dessa huvudlinjer.

Huvudvikten av NIB's verksamhet ligger idag i Norden, och det är väl naturligt att så kommer att förbli. En fortsatt uppgång i ekonomin särskilt i Finland och Sverige kan erbjuda NIB nya viktiga finansieringsprojekt. Det är ett glädjande faktum, att investeringstakten i infrastruktur både inom EU och i alla nordiska länder har ökat sedan 1995.

Den privata sektorns deltagande i finansieringen av större infrastrukturprojekt har redan tidigare utnyttjats i vissa nordiska länder, och man håller som bäst på att förverkliga ett projekt på denna basis också i Finland. Det här är av intresse inte minst med tanke på behovet att lätta trycket på statsfinanserna utan att göra avkall på nödvändiga investeringar. Här kan man se en möjlig nisch också för Nordiska Investeringsbanken.

En väsentlig uppgift för banken är att stöda näringslivets internationalisering i de nordiska länderna. Norden som hemmamarknad var ju ett begrepp redan före NIB's etablering, men en bredare internationalisering har t ex för Finlands del kommit först under de senaste årtiondena. I dag fortsätter processen i en allt snabbare takt. Jag ser positivt på bankens strävan

att anpassa utlåningen till den nya ekonomiska omgivning som tillväxtmarknaderna erbjuder. NTB's projektinvesteringslån är väsentliga för de nordiska teknologiföretag som satsar på de nya marknader, som har varit drivkraften i utrikeshandelns tillväxt de senaste åren.

Ett utbyggt samarbete kring Östersjön, mellan Norden och de baltiska länderna, Tyskland, Polen och Ryssland samt EU är ett centralt bidrag till stabilitet och demokrati i regionen. Regeringschefernas möte i Visby för några veckor sedan visade hur en politisk dialog i den här kretsen är lika naturlig som nödvändig - bara vi vänjer oss vid den.

De ekonomiska fördelarna av ett fungerande Östersjösamarbete är uppenbara, förutsatt att vi kan koordinera de olika internationella finansierings- och stödinsatserna och bemästra grundläggande problem när det gäller miljöhot, kriminalitet och olika slags gräns- och handelshinder.

För Finland som EU:s gränsland i norr är det speciellt viktigt att skillnaderna i levnadsstandard och samhällsvillkor kring Östersjön kan snabbt och stadigt minskas. Det är viktigt för vår säkerhet, men också för våra ekonomiska tillväxtmöjligheter. Ryssland och Baltikum är våra naturliga marknader, och vi ser Finland som ett naturligt affärscentrum för företagsaktiviteter i båda riktningar. Historien ger oss en viss rätt till denna ställning.

NIB är en viktig kanal för det nordiska närområdessamarbetet. Ett konkret exempel är det Baltiska investeringsprogrammet, som för våra förhållanden innebär en ovanligt stor satsning av såväl finansiella resurser som teknisk assistans. Vi har här sett att NIB på ett framgångsrikt sätt kan fungera som katalysator för ett praktiskt samarbete både genom att attrahera internationella resurser och kanalisera bilaterala medel till lämpliga projekt.

Utöver gemensamma politiska och ekonomiska intressen har Norden också vitala miljömässiga intressen i förhållande till våra närområden. Här bör NIB spela en viktig roll, och vi bör ge den möjligheter att aktivt kunna delta i finansieringen av miljöprojekt i Baltikum och nordvästra Ryssland.

Norden behöver sin gemensamma investeringsbank, på hemmaplan, i den europeiska integrationsprocessen, i närområdespolitiken och vid den fortsatta internationaliseringen av vårt näringsliv. NIB har idag goda förutsättningar för att fylla sin roll: en sund och erkänd ekonomisk ställning, ett starkt politiskt stöd, en etablerad kundkrets och en kunnig personal.

Den nya vida definitionen av nordiskt intresse som banken har godtagit öppnar nya expansionsmöjligheter. Den allmänna samhälleliga nyttan av välriktade insatser t ex i våra närområden kan vara oerhört stor.

I en hårdnande konkurrens är det viktigt att NIB kan bistå våra företag

i att skapa konkurrenskraftiga finansieringsstrukturer. En central fråga är just denna: hur kan banken bäst stöda det nordiska näringslivet. Det behövs en öppen diskussion mellan banken, dess ägare och det nordiska näringslivet, och jag hoppas att 20-årsjubiléet kan ge nya impulser till en sådan.

Får jag som avslutning uttala min glädje över att se er alla här i Helsingfors. Finland önskade ju att NIB skulle placeras här, eftersom Helsingfors i motsats till de andra nordiska huvudstäderna inte hade någon tyngre samnordisk institution. Det var ingen dålig placering för oss - och jag hoppas att detsamma gäller för NIB.

Paavo Lipponen